

leges tárgyi felelősség mellett az u. n. veszélyes üzemek rosszul járnak és így az automobil tulajdonosok is. A Polgári Jog 1929. évi 7. számában (338 oldal) ismertetem egy esetet egy automobil és egy kerékpár balesetéről és rámutattam az igazságtalanságra, ami az automobil-tulajdonost azáltal éri, hogy veszélyes üzem az automobil, a kerékpár pedig nem, szóval itt automobil-párti vagyok. Tessék álláspontomat elvi alapokon nézni és akkor dr. Breit rá fog jönni, hogy nem vagyok sem automobil- sem gyalogjáró-párti, hanem a magam szerény tehetőségemmel és jogi érzékemmel az igazságot keresem.

Szem előtt téveszti dr. Breit, hogy a járművek felelősségénél nemcsak gyalogjárókról, hanem a járműveknek egymással szembeni gondosságáról és a járművek használóinak életbiztonságáról is van szó. Állandóan olvassuk, hogy az automobil beleszalad egy autóbuszba, egy lovasköcsi rudja egy autóba és ezáltal több-kevesebb sérülés és haláleset történt. Egy napi lap automobil-rovatjában olvasom, hogy Amerikában is baj van az automobil-közlekedéssel, az autók egymástól nem tudnak mozogni, a gyalogjárók annál kevésbé, úgyhogy egy amerikai szenátor — horribile dictu! — akinek pedig van bizonyosan autója, meg akarja tiltani a városok belterületén az automobil-közlekedést. Hát én nem vagyok az amerikai szenátor pártján, de az érdekeket össze kell egyeztetni fontosságuk szerint. Amint egy mult szemlémben nem tudtam egyetérteni annak a hangszórós rádió-tulajdonosnak panaszával, aki személyes szabadságában korlátozva érzi magát, mert éjjel nem bömböltheti a hangszóróját egy egész utca lakosságának megzavarásával, úgy igenis fontosabbnak tartom a gyalogjárók és a járművekben elők testi épségét annál az érdeknél, hogy X. elfogialt, vagy magát annak tartó ur öt perccel előbb érjen valamilyen klub vagy részvénytársaság ülésére, vagy hogy Y. urvezető Budapesten az Andrásy-uton gyorsasági rekordot csináljon és a gyors iram kábulatát élvezze. A társadalmi élet fejlődésével és ezzel járó bizonyultságával jár az egyéni felelősség fokozása, de ez még nem tett tönkre vállalkozást, csak fegyelmezettebbé, tudatosabbá teszi az embereket. Ne féltse dr. Breit tőlem az automobil-közlekedést, hanem a vezető urak féltsék jobban embertársaiknak és saját maguknak és utasaiknak életbiztonságát.

ifj. dr. Szigeti László.

Tartamengedményperek. A kárbiztosítási alapidj összegéhez a biztosító 50%-ot számít hozzá, melyet az intézetek ténylegesen állami illetékként kifizetnek.

Ha a biztosítás hosszabb időre köttetik, akkor a teljesen

kiszámított díjból a biztosító 20—25% engedményt von le, a tartamengedményt. Ha a szerződés a kikötött tartam letelte előtt megszűnik, akkor a biztosított köteles jogszabálynál — de rendszerint a jogügyletnél fogva is, a biztosítási szerződés megszűnése által ki nem érdemelt tartamengedményt visszafizetni, miután a feltétel, mely alatt az engedményt kapta, nem következett be.

A tartamengedmény a biztosítási díj végösszegéből lesz levonva és az 50%-os illeték hozzászámítása után. Természetes, hogy miután a biztosított az alapidíj összege után 50% illeték fizetésére köteles, ez az 50% az utólag fizetendő díj — a tartamengedmény — után is fizetendő, mert a tartamengedmény nem egyéb, mint a díjnak bizonyos körülmények esetén utánfizetendő, feltételesen elengedett része.

Mégis bíróságaink mindeddig következetesen elutasították a biztosítót a tartamengedmény 50%-os mellékletéke iránti keresetével, rendszerint azzal az indokolással, hogy miután a biztosító a hozzá ily módon befolyó díj után az 50% állami illetéket nem fizeti le, azt követelni sincsen jogában.

Figyelmen kívül hagyták azonban a bíróságok, hogy a kártérítés iránti perben nem bír relevanciával, különösen akkor nem, ha a biztosítottnak — amennyiben nem kapott volna tartamengedményt — meg kellett volna az 50%-ot ezután is fizetni, míg a tartamengedmény nyújtásának esetében a biztosított mentesül az őt egyébként feltétlenül terhelő 50% illeték megfizetése alól.

Ezt az álláspontot ismerte el most teljes egészében a Kuria a P. VII. 8116/1928. sz. ítélettel, melyben a két alsó foknak az 50% illetéket elutasító részét megváltoztatja és kimondja, hogy miután a biztosított a biztosítási szerződést a tartamengedmény letelte előtt mondta fel, ennél fogva a biztosító a tartamengedmény összege után elengedett mellékletékeket is a biztosított alperestől kártérítés címén jogszerűen követelheti, mert anyagi jogi szabály, hogy amennyiben az a feltétel, melyhez az engedmény nyújtása kötött — jelen esetben a biztosítási szerződésnek 10 éven keresztül való fennállása — be nem következik, a megadott engedmény az engedményt nyújtónak kártérítésképen visszajár.

Ezután már csak az volna hátra, hogy a Kuria ezt és ehhez hasonló ítéleteit teljes ülési határozat formájában mondja ki, mert az általa elfogadott és jogi szempontból feltétlen helyes álláspont dacára az alsóbíróságok a rendszerint kis összegű és így csak két instanciájú tartamengedményperekben továbbra is mereven elutasítják az 50% mellékleték megfizetésére irányuló kereseti részt. Az pedig mégsem lehet jogelv, hogy az ítélet marasztaló vagy elutasító volta a követelés nagyságától és ne annak jogi minőségétől függjön.

F. Gy.